

TIEN jaar intussen werkt Bart Dirks in dienst van de *Volkskrant*, de laatste vijf jaar vanuit Brussel als correspondent voor België en de Europese Unie. „Voor mij is dit land één grote speeltuin. Natuurlijk verwacht mijn redactie nieuws over de politieke ontwikkelingen, maar daarnaast mag ik zelf allerlei onderwerpen aandragen. Als correspondent ben je tenslotte de ogen en oren van je krant. Je hoopt dat jouw verwondering en nieuwsgierigheid overeenstemmen met wat de lezers nog niet weten en wat hen boeit. Ik schrijf dus evengoed over de jongste regeringsvorming als over vinkenzetten, over de cyclocross zowel als over jullie eigenste parochieblad.”

Hoewel hij zich echt welkom voelde, bleek de verhuizing naar Brussel best wel wennen. „Plotse kwam ik terecht in een tweetalige stad. Het was zowat België in het klein. Enerzijds voelde ik me thuis, omdat ik een vertrouwde taal hoorde en kon praten. Anderzijds voelde ik me echt in het buitenland, want er is natuurlijk ook het Frans.”

Op politiek vlak zag Bart Dirks in de voorbije jaren een en ander duidelijk veranderen. „Vijf jaar geleden beperkte de Belgische politiek voor een Nederlander zich tot het Vlaams Belang en het cordon sanitaire. De recente crisis was de perfecte kapstok om te laten horen wat er in dit land leeft aan communautaire problemen. In het buitenland wordt immers vaak gemeend dat België op splitsen staat, gewoon omdat men niet weet hoe de problematiek hier altijd al sluimerde.”

Dat beseft Dirks zelf ook maar pas toen hij hier woonde. „Ik herinner me nog hoe trots ik was dat ik mijn koffie in het Frans kon bestellen, tot een Vlaamse collega me op de vingers tikte: ‘Je bestelt je koffie hier toch wel in het Nederlands?’ Pas toen droeg het tot me door hoe gevoelig die taalkwestie nog steeds ligt. Dat is iets wat wij, Nederlanders, volstrekt niet beseffen.” Volgens Dirks verklaart dit mede de haat-liefdeverhouding van Vlamingen met Nederlanders. „In Vlaamse ogen zijn Nederlanders dan wel arrogant en onbeschoft, tegelijk zijn ze een bondgenoot wat betreft de taal.”

Vluchtmisdrijf

Die taalverbondenheid werkt ook misleidend, beseft de België-correspondent: „Omdat we dezelfde taal spreken, meen je dat het verschil niet zo groot zal zijn. Toch merk je dat dit land anders georganiseerd is en dat er andere thema's spelen. Zoals vluchtmisdrijf en weekenddoden, woorden die wij zelfs niet kennen. Niet dat er bij ons geen doden vallen in het verkeer tijdens het weekend, maar het is geen *issue*.”

Ook opvallend zijn de vaak heftige discussies in het Vlaamse parlement. „Wij beschouwen Vlamingen als zachtzinnig, maar dat beeld staat in schril contrast met het gevoel en de levendigheid van de politieke debatten. Bij ons zou de voorzitter iedereen meteen tot de orde roepen”, bedenkt hij met

Voor de Nederlander Bart Dirks was België (en Brussel nog het meest) vijf jaar lang één grote speeltuin. © Herman Ricour

Door een oranje bril

Ilse Van Halst

Hij begroet me hartelijk, alsof hij me al jaren kent. In onze ogen misschien een tikje te, maar het klopt alvast met het beeld dat wij, Vlamingen, van onze noorderburen hebben. Maar wat zijn onze eigenaardigheden in Nederlandse ogen? Wat zijn onze kleine kantjes? Onze pluspunten? We vroegen het Bart Dirks, een Nederlander die al vele jaren te midden van Vlamingen en Walen woont en werkt.

‘In Vlaanderen vormen mensen nog letterlijk een samenleving’

spijs. „Politiek gaat het er hier veel harder toe dan in Nederland. Ik sta versteld van de onaardige opmerkingen die de laatste maanden over en weer vlogen. Hoe kan dit toch? Jullie moeten het proberen eens te worden, maar jullie zitten voortdurend te bekvechten.”

Daartegenover lijkt de sociale cohesie in Vlaanderen veel sterker dan in Nederland. „De jeugdbeweging hier is niet enkel groter en hechter, men beseft ook dat ze een antipolitiek tegen de antipolitiek. Ook de vrouwenbewegingen staan sterk in Vlaanderen. Hier geven mensen om elkaar. Ze vormen letterlijk een samenleving.” Keerzijde van deze medaille, ontdekte Bart Dirks, is dat men het gevaar loopt eenkennig te worden. „Vlamingen zijn erg honkvast. Ze gaan wonen waar ze zijn opgegroeid. Ze blijven trouw

aan het netwerk dat ze in hun jeugd opbouwden. Als buitenstaander is het vaak heel moeilijk daarin een plekje te veroveren.”

Ook de katholieke onderstroom in de Belgische samenleving trof de Nederlandse correspondent. „Zelf groeide ik op in het katholieke Zuid-Limburg, maar in Vlaanderen viel het me op hoezeer velen het geloof nog in zich dragen, ook al zijn ze niet langer kerkganger. Hier is nog duidelijk een katholieke humuslaag.”

Onnodig te zeggen dat dit verblijf in ons landje Bart Dirks' persoonlijkheid verrijkte. „Een paar jaar naar het buitenland trekken is per definitie een enorme verrijking. Het interessante is dat je niet enkel een ander land beter leert kennen door er te wonen en te werken, maar dat je net daardoor verbluffend veel leert over je eigen land. Je ziet hier dingen die

anders georganiseerd zijn, en dat dwingt je om na te denken over de gang van zaken in je eigen land. Het geeft je leven een knappe meerwaarde.”

Ook cultureel heeft Bart Dirks ontzettend genoten in België: „Ik leerde vele goede Vlaamse schrijvers kennen, leerde Vlaamse zangers waarderen, bezocht tal van musea.” Lachend wijst hij naar zijn buikje: „Om de fantastische keuken niet te vergeten. Weet je dat je bij ons na tien uren nergens meer hoeft binnen te stappen om een hapje te eten? Dan kijken ze je buiten.” Om te verzoeken: „Bij ons moet het ook steeds zo gehaast. Bij jullie gaat het er gemoeidelijker aan toe. Soms denk ik in de supermarkt: ‘Jongens, schiet toch eens op.’ Maar misschien moeten wij ook wat meer van het leven genieten. Want dat kunnen Vlamingen wel. Belgen, Vlamin-

gen in het bijzonder, zijn inderdaad veel grotere levenskunstenaars dan wij, Nederlanders.”

Bart Dirks, *België bestaat. Cultuurwijzer van een gespleten land*, Bert Bakker, Amsterdam, 2008, 320 blz., 18,95 euro, ISBN 978 90 351 3298 6.

Advertentie

GOEDKOOPST in zijn assortiment

aardbeienconfituur extra

Everyday 450 g

€ 1,53/kg

€ 0,69

colruyt laagste prijzen